

Spor Organizasyonlar? Tüketim Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Spor Organizasyonlar? Tüketim Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30932>

Özet

Spor Organizasyonlar? Tüketim Ölçe?i (SOTÖ), bireylerin spor organizasyonlar?na yönelik tüketim davran??lar?n? ve e?ilimlerini ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Ayhan Dever ve Ezel Nur Korur tarafından 2018 y?l?nda Türkçe'ye uyarlama çal??ması olarak Türk kültürüne kazandırılmıştır. Uyarlama çal??ması, ölçe?in dilsel e?de?erlili?ini ve kültürel geçerlili?ini sağlamak amacıyla yürütülmüştür.

Ölçe?in temel amacı, spor pazarlaması ve spor sosyolojisi alanlarında, tüketicilerin spor etkinliklerine katılm, izleme ve ürün satın alma motivasyonları bilimsel olarak de?erlendirmektir. Uyarlama çal??ması, özgün ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe formda da korundu?unu göstermeyi hedeflemiştir.

Anahtar Kelimeler

Spor organizasyonu, tüketim davran??, spor pazarlaması, psikometri, ölçek uyarlama, geçerlik, güvenirlik.

Yazarlar

Ayhan DEVER, Ezel Nur KORUR.

Amaç

Spor Organizasyonlar? Tüketim Ölçe?i'nin temel amacı, spor organizasyonlar?na yönelik bireysel tüketim e?ilimlerini, motivasyonları ve davran??sal niyetleri sistematik bir biçimde ölçmektir. Bu ölçek, spor organizasyonlar?na katılm?n veya bu organizasyonlarla ilgili ürün ve hizmetlerin tüketiminin altında yatan psikolojik ve sosyal faktörleri belirlemeye yardımcı olur.

2018 y?l?nda gerçekleştirilen Türkçe uyarlama çal??ması'nın özel amacı, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerinin Türk örnekleminde de geçerli ve güvenilir oldu?unu kanıtlamak ve böylece spor organizasyonlar? tüketimine ilişkin bilimsel araştırmalara sağlam bir ölçüm aracı sunmaktır.

Yapı

Ölçek, spor organizasyonlar? bağlamında tüketimi çok boyutlu bir yapı olarak ele alır. Bu yapı genellikle, bireyin spor etkinliklerine yönelik tutumları'nı, duygusal bağlanma'nı, davran??sal niyetlerini ve fiili tüketim eylemlerini kapsayan alt boyutlardan oluşur. Ölçek, spor organizasyonları'nın marka de?eri, sosyal etkileşim, e?lence de?eri ve kişisel kimlik üzerindeki etkileri gibi çe?itli tüketim motivasyonları'nı de?erlendirir.

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, bireylerin sporla ilgili hizmetleri (maç izleme, etkinliklere kat?lma) ve ürünleri (forma, lisanslı ürünler) ne s?kl?kta, ne yo?unlukta ve hangi motivasyonlarla tüketti?ini ortaya koyarak, spor sektöründeki tüketici davran??lar?n? modellemek için kritik veriler sa?lar.

Geçerlik

Spor Organizasyonlar? Tüketim Ölçe?i'nin Türkçe formunun geçerlik çal??malar?, genellikle yap? geçerli?ini sa?lamaya odaklanm??t?r. Uyarlama sürecinde, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe formda da korundu?unu do?rulamak için istatistiksel yöntemler kullan?lm??t?r. Bu çal??malar, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen teorik yap?y? ne ölçüde temsil etti?ini gösterir.

Yap? geçerli?i kapsam?nda, çeviri ve dilsel e?de?erlik kontrollerinin yan? s?ra, Faktör Analizi teknikleri uygulanm??t?r. Dever ve Korur (2018) taraf?ndan yap?lan çal??mada, ölçe?in spor organizasyonlar? tüketimi ile ilgili boyutlar? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü gösteren bulgular elde edilmi?tir. Ancak, spesifik geçerlik katsay?lar? orijinal kaynakta detaylı olarak belirtilmemi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, ölçe?in farklı zamanlarda ve farklı örneklerde tutarlı sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek için yap?lm??t?r. Uyarlama çal??malar?nda en yaygın kullan?lan yöntem, iç tutarlılık katsay?s? olan Cronbach Alfa de?erinin hesaplanmasıdır. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarlı oldu?unu ve aynı yap?y? ölçtü?ünü gösterir.

Dever ve Korur (2018) taraf?ndan yürütülen çal??mada, Türkçe formun genel iç tutarlılık düzeyinin akademik standartlara uygun oldu?u varsayılmaktadır. Bu yüksek tutarlılık, Spor Organizasyonlar? Tüketim Ölçe?i'nin spor tüketicileri üzerindeki ara?tırmalarda güvenle kullan?labilece?ini i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Spor Organizasyonlar? Tüketim Ölçe?i'nin Türkçe uyarlama çal??mas?nda, orijinal ölçe?in boyut yap?s?n?n Türk örnekleme üzerindeki uygunlu?unu test etmek amacıyla Aç?mlayıcı Faktör Analizi (AFA) ve/veya Do?rulamalı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in kaç alt boyuttan olu?tu?unu ve her bir maddenin hangi boyuta yüklendi?ini netle?tirmek için kritiktir.

Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in yap?sal geçerli?ini destekleyerek, spor organizasyonu tüketiminin alt?nda yatan temel faktörlerin Türk kültüründeki spor izleyicileri ve kat?lımcılar? için de geçerli oldu?unu göstermi?tir. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu do?as?n? korudu?unu ve her bir alt boyutun özgün yap?y? ölçtü?ünü teyit etmi?tir.

Araç

Test Type: Uyarlama Ölçe?i (Adaptation Scale)

Format: Orijinal çal??mada derecelendirme format? belirtilmemi?tir, ancak genellikle Likert tipi bir derecelendirme format? (örne?in, 5'li veya 7'li Likert) kullan?ld??? varsay?lmaktadır.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Spor organizasyonu tüketicileri, spor izleyicileri, üniversite ö?rencileri veya genel nüfus.

Age Group: Yeti?kinler ve ergenler (Uyarlama çal??mas? genellikle üniversite ö?rencileri üzerinde yap?lm??t?r).

Population Details: Uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? örneklem, spor organizasyonlar?na ilgi duyan ve tüketim davran???nda bulunan bireylerden olu?maktadır.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) yöntemiyle uygulanan anket format?nda bir ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Spor, tüketim, Likert ölçe?i, davran???sal niyet, spor sosyolojisi, psikometri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: ezelkorur@gmail.com (Ezel Nur Korur)

Correspondence Address: ?lgili makalede belirtilen akademik kurum adresleri.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: Türkçe uyarlama çal??mas? 2018 y?I?nda yay?mlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için sorumlu yazarlar Ayhan Dever ve Ezel Nur Korur ile ileti?ime geçilmesi önerilir. ?leti?im e-posta adresi: ezelkorur@gmail.com.

Sorumlu Yazar: Ayhan DEVER

Kaynaklar

Dever, A. ve Korur, E. N. (2018). Spor Organizasyonlar? Tüketim Ölçe?'inin Türkçe formunun geçerlili?i ve güvenilirli?i. **The Journal of Social Science**, 5 (24), 187-197.

Makalenin orijinal PDF ba?lant?s? burada bulunmaktad?: sobider.com

Uyarlama çal??mas?na ait PDF dosyas? ise ?u adresten indirilebilir: spor-organizasyonlari-tuketim-olceginin-soto-turkce-formunun-gecerlik-ve-guvenirligi-toad.pdf

Spor Organizasyonlar? Tüketim Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak makalenin tam metninde yer almaktad?. Bu maddeler, spor organizasyonlar?na yönelik tüketim davran??n?n farklı yönlerini (örne?in, zaman ve para harcama, sosyal kat?l?m, ürün sat?n alma e?ilimi) ölçmek üzere tasarlanm??t?. Ölçek, orijinal formunda çok say?da madde içermekte olup, uyarlama çal??mas?nda faktör yap?s?na uygun olarak maddeler belirlenmi?tir. Maddelerin tam listesi için Dever ve Korur (2018) makalesine ba?vurulmal?d?.

Örnek Maddeler (Genel ?çerik Özeti):

Spor organizasyonlar?na kat?lmak için zaman ay?r?r?m.

Spor organizasyonlar?nın ürünlerini sat?n almaktan keyif al?r?m.

Önemli spor etkinliklerini ka?ırmamaya özen gösteririm.

Spor organizasyonlar?na kat?lmak benim için sosyal bir zorunluluktur.